

INFORMATIENOTA

M1

Zaaknummer: Z-18-70251
Documentnummer: VB/Raad/20/01111
Onderwerp: Update Toekomst(plan) Orientalis
Vergadering B&W: 8 december 2020
Raadsvergadering: 28 januari 2021
Portefeuillehouder: E.S.S. Visser
Ambtenaar: Huub Verouden
Mailadres: H.Verouden@bergendal.nl

Aan de gemeenteraad,

Kennisnemen van Update Toekomst(plan) Orientalis

Waarom nu naar de raad?

Op 25 april 2019 heeft uw raad geld beschikbaar gesteld ten behoeve van het Toekomstplan Orientalis (VB/Raad/19/00798). Hierbij is er geld gereserveerd voor A) het aanstellen van een nieuwe directeur/bestuurder en een bijdrage in 'de basis op orde' (€ 200.000) en B) voor het Toekomstplan (€ 400.000).

Inmiddels is er geruime tijd verstreken. Het is dan ook goed om uw raad bij te praten over de vorderingen tot op heden. In de dagmail van 11 november 2020 is deze nota aangekondigd, waarbij tevens een brief van omwonenden is verstrekt en een link naar een NPO documentaire over het museumpark. Per dagmail van 1 september 2020 bent u geïnformeerd over de eerdere sluiting van het park. Bij deze laatste mail was ook een persbericht van Orientalis gevoegd.

De heer W. Hamers is bereid een nadere toelichting te geven op de inhoud van deze nota tijdens de carrousel van 21 januari 2021.

Samenvatting actuele punten

Aanstellen nieuwe directeur/bestuurder

In de zomer van 2020 is er een nieuwe directeur/bestuurder aangesteld, de heer Walter Hamers. Ook is er gelijktijdig een directeur/bedrijfsvoering aangesteld. Op deze wijze kon het vertrek van de vorige bestuurder(s) goed worden opgevangen door enerzijds de dagelijkse gang van zaken goed te borgen en anderzijds te kunnen werken aan het Toekomstplan. Als gevolg van corona zag de heer Hamers zich echter vrijwel onmiddellijk genoodzaakt in te grijpen in het personeelsbestand, om daarmee een direct faillissement af te wenden. Dit betekende onder meer het ontslag van enkele medewerkers. De net aangestelde directeur bedrijfsvoering is ook vertrokken uit eigen beweging, gelet op de saneringen die moesten

worden doorgevoerd. Verder werd het park ook eerder gesloten. Dit staat ook toegelicht in het eerder genoemde persbericht. Voor individueel bezoek blijft het park voorlopig gesloten, want hiervoor zijn onvoldoende middelen.

Verstreckte middelen

Inmiddels hebben de volgende betalingen plaats gevonden aan Orientalis, zoals bedoeld in het raadsbesluit. Bij brief van 28 augustus 2019 is er € 50.000,- beschikt ten behoeve van de aanschaf van een nieuw kassasysteem, computers en herstel van elektrische voorzieningen in het Joodse dorp.

Bij brief van 26 maart 2020 is er € 30.000,- beschikt als bijdrage in salariskosten. Daarnaast is er in deze brief aangegeven dat de reguliere exploitatiesubsidie, die normaal gesproken in 4 termijnen betaalbaar wordt gesteld, ineens wordt uitgekeerd. Dit bood wat lucht in reactie op de corona-maatregelen.

Op 1 december jl hebben we tot slot nog besloten € 10.000,- toe te kennen aan Orientalis vanuit het (rijks)budget Compensatieregeling lokale culturele voorzieningen. Deze gelden heeft de gemeente ontvangen van het rijk ter ondersteuning van stichtingen/verenigingen/musea als gevolg van de corona-pandemie.

Stand van zaken Toekomstplan

In 2019 was het de bedoeling om geld beschikbaar te stellen voor het opstellen van een concrete uitwerking van het Toekomstplan. Indien dit is uitgewerkt en er ook medefinanciers bekend zijn, zou de gemeente € 400.000,- bijdragen als deel van een groter geheel. Als gevolg van corona is het vertrekpunt nu heel anders geworden. Een en ander is nader uitgewerkt in de bijlage bij deze informatienota "Exploitatieplan Orientalis". Grofweg worden er twee fasen onderscheiden, die hieronder kort worden toegelicht.

Fase 1: Korte termijn: 1-3 jaar

Deze fase is bedoeld als overgangsfase, waarbij sprake is van een nieuwe opzet van het park met meer nadruk op het landschapspark en natuur. Het doel van deze fase/verandering is overeind te blijven als museum en voorbereidingen te treffen voor een structureel voortbestaan van het park:

- In samenwerking met externe organisaties gaat Orientalis – in elk geval – 5 beleefprogramma's (evenementen) per jaar organiseren op basis van volledige uitbesteding, en/of samenwerking op basis van partage (deel kaartverkoop ten behoeve van het park) en het delen van ondernemersrisico. Deze 5 beleefprogramma's zijn verbonden met de religieuze kalender.
- Daarnaast is het park geopend voor schoolbezoeken en een diversiteit aan groepsbezoeken. De museumjaarkaart kan gebruikt blijven worden.
- Monumenten worden gerenoveerd en het park wordt opgeknapt.
- Afhankelijk van de uitkomst van de haalbaarheidsstudie worden verblijfsaccommodaties ontwikkeld (bijvoorbeeld in huidig kantoorgebouw) en wordt de entree van het park verplaatst.

- Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om het park aan de noordoostelijke zijde voor publiek vrij toegankelijk te maken.
- Het thema Circle of Life zoals dat in het Toekomstplan was onderkend, krijgt een kleinere rol en zal tot uiting kunnen komen als onderdeel van het aanbod groepsbezoek in de periode van eerste fase en dan toegespitst op vieringen van life events.

Fase 2: 2024 en verder

In deze fase gaat het park weer open voor dagelijks (individueel) bezoek. Het toont het complete ensemble van alle monumenten in een bijzondere parkachtige setting. Naast eigen exposities is er ruimte voor organisaties om hun eigen tentoonstelling te organiseren:

- Uitvoering en realisatie herontwikkeling locatie Syrische boerderij (ca 40 personen retraite/verblijf).
- Uitvoering/afronding verbouwing van het binnenmuseum.
- Aanbesteding verplaatsing van de entree en het parkeerterrein.
- Realisatie presentatie museale collecties in het vernieuwde binnenmuseum.

Als uit het haalbaarheidsonderzoek blijkt dat sommige aspecten eerder kunnen, dan worden die naar voren gehaald.

Participatie

Middels een amendement heeft uw raad nog eens benadrukt het zeer belangrijk te vinden dat bewoners en stakeholders van de Heilig Landstichting nauw betrokken moeten worden. Hieraan is gevolg gegeven. Er zijn hiervoor werkgroepen gevormd. Via de dagmail van 11 november 2020 is aan uw raad een brief gestuurd van de omgeving (twee werkgroepen) waaruit blijkt dat het proces wordt ondersteund.

Provincie

Inmiddels is er ook ambtelijk en bestuurlijk gesproken met de provincie. De provincie heeft aangegeven om eerst alle reguliere kanalen van de provincie te bewandelen als het gaat om (financiële) ondersteuning voordat kan worden bezien of er sprake kan zijn van een aanvullende subsidie. De provincie heeft overigens wel als corona maatregel € 50.000,- verstrekt aan het museum.

Als college spreken wij hierbij onze waardering uit voor de getoonde inzet om te komen tot hetgeen er nu ligt en we spreken onze hoopvolle verwachting uit dat in de komende maanden de plannen nader uitgewerkt zullen gaan worden. Begrip bestaat voor het voorstel om gefaseerd te werk te gaan, en niet alles ineens te willen realiseren.

Burgemeester en wethouders,

De secretaris,
E.W.J. van der Velde

De burgemeester,
mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

- Exploitatieplan 2021 – 2023
- Orientalis een duurzaam perspectief

Bijlage ter inzage griffier